

Onderwerp

Nieuwe werkwijze Frapper toujours

Opsteller	Arjen Besselink	Behandeldatum	18 februari 2025
Programma	Bestuur en Organisatie	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls		

Advies

1. Het eindrapport “Nieuwe tijden, nieuwe wegen” over Kaderstelling & controle (de productencatalogus) vast te stellen als nieuwe standaardwerkwijze, waarmee we:
 - a. Producten koppelen aan de beleidscyclus en daarbij onderscheid maken tussen kaderstelling, uitvoering en evaluatie;
 - b. Een limitatief aantal kaderstellende documenten benoemen;
 - c. Gaan werken met uitvoeringsagenda’s;
 - d. Een eenduidige set producten/instrumenten hebben die we concreet benoemen;
 - e. Alleen in uitzonderingssituaties hiervan afwijken.
2. De nieuwe formats voor raads- en collegevoorstellen vast te stellen, waardoor we vanaf april 2025 gaan werken met:
 - a. Collegevoorstellen die kaderstelling faciliteren, uitvoeringsagenda’s vaststellen en evaluaties vaststellen en het proces richting deze drie fases uit de beleidscyclus faciliteren;
 - b. Raadsvoorstellen die kaders vaststellen en evaluaties vaststellen.
 - c. “Gesprek met de stad” als standaard onderwerp in voorstellen, waarin we stil staan bij dit onderwerp en communicatie met de stad;
 - d. Een meer gerichte invulling van de paragraaf over de doelenboom (je wijzigt ambities en doelen, voert ze uit of evalueert ze).
 - e. Een kopje “Relevante besluitgeschiedenis” bij raadsvoorstellen.
3. De brief aan de raad vast te stellen, waarin helder wordt aangegeven dat we in gesprek blijven met de raad over de scheidslijn tussen kaderstelling en uitvoering.

Aanleiding

In zijn rapport *Frapper toujours* (2020) schetst de Rekenkamer 5 rode draden op basis van zijn bevindingen, conclusies en aanbevelingen gedurende 20 jaar onderzoek. Op basis van deze rode draden zijn pijlers bepaald voor de organisatie in de periode tussen september 2022 en maart 2023. Eén van die pijlers is “kaderstelling & controle”. Onder deze pijler is de productencatalogus tot stand gekomen.

Beoogde impact

Wij hebben de ambitie om een betrouwbare en omgevingsbewuste gemeente te zijn. Deze ambitie is vertaald in een aantal doelstellingen. We vinden dat onze besluiten democratisch genomen moeten worden en integraal afgewogen moeten zijn. Ook is het

ons doel ons werk zorgvuldig af te handelen, in lijn met wet- en regelgeving te doen en willen we leren van ons handelen om prestaties te verbeteren. We vinden het belangrijk dat ons handelen transparant en controleerbaar is en dat we verantwoording afleggen. Op deze hoofdambitie en deze subdoelen heeft dit besluit impact. Dit besluit gaat namelijk over ons politiek-bestuurlijk-ambtelijk samenspel.

Beslispunt 2c valt onder de ambitie de Nijmegenaar centraal te stellen in onze dienstverlening. We hebben als doel dat de Nijmegenaar gebruik kan maken van diens (democratische) rechten. Op basis daarvan vinden we het belangrijk dat inwoners en organisaties in onze stad hun belangen kunnen inbrengen en dat we deze meewegen in besluitvorming. Dit laten we door beslispunt 2c een onderdeel zijn van al onze besluitvorming.

Argumenten

1.1 De Rekenkamer constateert dat de raad te weinig initiatief neemt als het gaat om kaderstelling, en met dit besluit versterken we de positie van de raad op het gebied van kaderstelling.

Op dit moment werken we veel met zogenaamde hybride documenten. De raad krijgt bijvoorbeeld kaderstellende documenten voorgelegd die diep op de uitvoering ingaan en in evaluaties wordt vaak al ingegaan op bijstelling van kaders of uitvoering. Door een splitsing te maken in voorstellen, gaan we bewuster stilstaan bij wanneer een specifiek document sec kaderstellend is of meer uitvoeringstechnisch van aard. Doel daarvan is dat gesprekken over de kaders in de raad plaatsvinden en dat de vertaling in uitvoeringsagenda's aan het college is.

Als we hier uitzonderingen op maken, beschrijven we dit beargumenteerd in de voorstellen.

Hiermee versterken we ook de mogelijkheid van de raad om beter te controleren op het nakomen van afspraken omdat het gesprek over de kaders versterkt wordt (kaders zien we ook als afspraken) en evaluaties duidelijker worden gepositioneerd. Hiermee komen we tegemoet aan één van de bevindingen van de Rekenkamer (te weinig controle op afspraken).

1.2 We maken onze werkwijze eenduidiger met als doel het politieke gesprek over kaderstelling en evaluatie te versterken en het onderwerp uitvoering het domein te laten zijn van het college.

De raad is belast met het stellen van kaders en regels. Daarnaast controleert de raad het college of de uitvoering binnen deze kaders blijft. Het college is belast met het uitvoeren van de kaders en de regels. We hechten waarde aan deze verdeling en versterken deze verdeling met dit besluit.

1.3 We vinden het belangrijk dat we de raad goed betrekken bij dit onderwerp.

Een eerdere versie van de productencatalogus is besproken met de fractievoorzitters en het document in de bijlage eveneens. Voor het huidige document is draagvlak en nu stellen

we deze als definitieve versie vast. We hebben met de fractievoorzitters afgesproken dat we in gesprek blijven over dit onderwerp. We vinden het vooral belangrijk om in gesprek te blijven over de scheidslijn tussen kaderstelling en uitvoering. In de productencatalogus doen we hier een aanzet voor.

2.1 Beslispunt 2 is een invulling van beslispunt 1, waarbij dezelfde argumentatie blijft gelden.

We implementeren de nieuwe formats per april 2025 omdat we eerst alle betrokken medewerkers informeren en scholen over de nieuwe werkwijze.

2c.1 We maken hiermee transparant hoe we in gesprek zijn geweest of gaan met de stad.

In alle voorstellen die we vanaf nu maken (tot nadere orde), staan we stil bij het onderwerp “gesprek met de stad”. Daarin verwoorden we hoe we in gesprek gaan of hoe we in gesprek zijn geweest. We vinden het belangrijk om transparant te maken hoe we dit doen of hebben gedaan, en willen bij besluitvorming belanghebbenden de kans geven om hun inbreng te hebben. Hoe we dat doen en hoe we deze inbreng wegen, zal per besluit anders uitvallen.

Hiermee geven we invulling aan de toezegging die we gedaan hebben in de raadskamers van 21 februari 2024 (bij vaststelling visie en koers voor participatie en democratische vernieuwing). Daarin zegden we toe dat ieder raadsvoorstel wordt voorzien van een participatieparagraaf.

In deze nieuwe paragraaf van voorstellen wordt daarnaast ingegaan op communicatie in algemene zin.

2d.1 We versterken hiermee de sturing op doelen.

Als we kaders stellen (beleid of regels maken), dan wijzigen we ambities en doelen.

Als we uitvoeren, dan geven we vorm aan activiteiten waarmee we doelen of ambities realiseren.

Als we evalueren, dan kijken we terug op de manier waarop we ambities en doelen realiseren.

Door de doelenboom sterker te positioneren in voorstellen en in de beleidscyclus, komen we tegemoet aan een kritisch punt van de Rekenkamer. De Rekenkamer stelt namelijk dat doelen onvoldoende sturend zijn. De doelenboom zelf gaan we zien als een kaderstellend instrument.

2e.1 We beschrijven de relevante politiek-bestuurlijke context van een dossier beter.

Dossiers hebben een voorgeschiedenis. In deze nieuwe paragraaf van raadsvoorstellen wordt deze geschiedenis kort opgesomd. Welke eerdere besluiten zijn er al genomen? Waren er in het verleden moties en amendementen die dit dossier raakten? Kort en bondig wordt dit beschreven in een raadsvoorstel in de paragraaf “relevante besluitgeschiedenis”.

3.1 We betrekken de raad actief.

Deze versie van de productencatalogus is gedeeld en besproken met de fractievoorzitters van de raad. In deel V (Addendum) staat beschreven hoe de input van de fractievoorzitters op een vorige versie van het document is verwerkt.

Kanttekeningen

- 1.1 Onze organisatie bestaat al lang en de manier van werken heeft naast een aantal kwetsbaarheden ook kracht en charme. We willen verbeteren, maar deze positieve elementen niet verliezen.*
- 1.2 In onze ambtelijke organisatie zijn veel mensen betrokken bij de advisering aan het college. Zij gaan als we dit besluiten op een andere manier werken. Daar zal iedereen aan moeten wennen. In het eerste deel van 2025 krijgen alle medewerkers die betrokken zijn bij het politiek-bestuurlijk-ambtelijk samenspel een interne cursus. We zien 2025 als een overgangsjaar.*
- 1.3 Op dit moment wordt gewerkt aan stukken en dat doen we nog niet op de nieuwe manier. Het zal daarom nog voorkomen dat we nog geen stukken volgens de productencatalogus krijgen. Ook in dit kader zien we 2025 als een overgangsjaar.*

Financiën

Het omarmen van dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Vervolg

Na besluitvorming volgt de aanpassing van de formats.

In de loop van 2025 reflecteren we met het fractievoorzittersoverleg op de implementatie van Kaderstelling & Controle.

Alle adviseurs betrokken bij het politiek-bestuurlijk-ambtelijke samenspel krijgen in het eerste deel van 2025 een cursus over de productencatalogus en ambtelijk vakmanschap. Gelijktijdig implementeren we de nieuwe formats en de nieuwe werkwijze. Na één jaar bouwen we een formeel moment van evaluatie in.

Bijlage(n)

1. Eindrapport “Nieuwe tijden, nieuwe wegen” over kaderstelling en controle (de productencatalogus)
2. Kaderstelling & Controle op 2 A4
3. Raadsinformatiebrief